

Зоя РОГОВСЬКА,
директорка Городоцького ліцею №3

Від минулого до сьогодення

Наш освітній заклад почав функціонувати з 2002-2003 навчального року з назвою «Загальноосвітня школа I – III ступенів з польською мовою навчання» для задоволення потреб польської національної меншини м. Городка та навколишніх сіл. Побудований за сприяння Товариства «Спільнота Польська» протягом 2001-2002 років як єдиний заклад такого типу в Хмельницькій області за унікальним проектом, реалізованим польською будівельною фірмою «Будімекс». Наріжний камінь, що закладений у фундамент, освячений 26 червня 2001 року у Львові Папою Римським Йоаном Павлом II. У Львів його привезли пробощ римо-католицької парафії у Городку ксьондз Владислав Ванас і ксьондз Антоній Андрущишин. На урочистості закладення каменю був присутній колишній голова товариства «Спільнота Польська» професор Анджей Стельмаховський. Протягом трьох років здійснювався технічний нагляд за будинком з боку будівельної організації і товариства «Спільнота Польська». Але на цьому наша співпраця не завершилась, оскільки впродовж усього часу ми відчуваємо вагому підтримку наших польських партнерів у різних напрямках діяльності закладу.

За сприяння Генерального консульства Республіки Польща у Вінниці, Городоцького відділення «Спілки поляків України» та добродійного товариства «Полонія» у 2014 році на території закладу було встановлено пам'ятник святому Папі Римському Йоанну Павлу II.

Ми отримали чудове приміщення з нетиповою архітектурою, новими меблями, частково забезпечене необхідним обладнанням та устаткуванням, власною котельнею, двома спортивними майданчиками і залом, виробничими майстернями та просторою їдальнею. Територію облаштували квітниками, декоративними деревами, з допомогою батьків та випускників висадили сад.

Загальноосвітня школа I-III ступенів з польською мовою навчання стала новим унікальним закладом, на який покладались великі сподівання. Досвіду бракувало, але було розуміння, що просуватись інертно неперспективно, потрібно спільно з соціумом проектувати свою систему діяльності в умовах етнічного середовища. Протягом кількох років з метою удосконалення володіння польською мовою вчителів-предметників та учнів на умовах міжнародного договору нашими наставниками і партнерами були вчителі польської мови з Польщі в рамках міжнародної співпраці з Осередком удосконалення вчителів у м.Варшава.

Одними із пріоритетних завдань, які є актуальними і на сьогодні, визначили такі:

– створення сучасного освітнього середовища, яке задовольняє потреби учнів у здобутті якісної освіти з урахуванням національної приналежності значного контингенту учнів до представників польської національної меншини;

– формування в учнів глобального мислення, здатності розуміти та поважати культуру українського, польського та інших народів;

– виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського, польського та інших народів і націй.

23 грудня 2020 року ухвалено рішення про зміну назви закладу і назви із загальноосвітньої школи I-III ступенів з польською мовою навчання у Городоцький ліцей №3 Городоцької міської ради Хмельницької області. Затверджено новий Статут, відповідно до якого освітній заклад функціонує у такому форматі.

Початкова освіта здобувається мовою польської національної меншини поряд з державною мовою. У 5-9 класах вивчення державної мови відбувається в обсязі не менше 20 відсотків річного обсягу навчального часу у 5 класі із щорічним збільшенням такого обсягу (не менше 40 відсотків у 9 класі). У старшій школі учні навчаються державною мовою в обсязі не менше 60 відсотків річного обсягу навчального часу, решта часу – двомовне навчання. У нас щороку навчаються діти міста і сіл Городоцького району (Чорніводи, Бедриківці, Сатанів), а також здобувають загальну середню освіту діти з міст Дунаївці, Ярмолинці, Хмельницький.

Перелік навчальних предметів, що вивчаються державною мовою і мовою національної меншини, визначається освітньою програмою ліцею, згідно з вимогами державних стандартів та з урахуванням особливостей мовного середовища. У процесі вивчення основ наук польською мовою передбачається обов'язковий переклад понятійного, термінологічного апарату.

З метою реалізації Освітньої програми ліцею щорічно 10-11 класи працюють за навчальними планами з додатковою кількістю годин на вивчення польської та англійської мов. Учні 5-9 класів за рахунок варіативної складової вивчають історію Польщі та географію Польщі. Авторську програму до цих курсів склали вчителі закладу.

У 2022-2023 н.р. в ліцеї навчалось 232 учні. Освітній процес організовують директор, заступник з навчально-виховної роботи, заступник з виховної роботи, практичний психолог, педагог-організатор, 20 педагогів, які забезпечують викладання навчальних дисциплін відповідно до Державних стандартів.

Серед принципів діяльності ліцею варто виокремити, зокрема, такі:

- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної свідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;

- забезпечення учням, що походять з польської меншини, збереження національної ідентичності через вивчення польської мови, історії та географії Польщі, пізнання та розвиток елементів польської культури, проведення мистецьких і культурних заходів або інша додаткова діяльність;

- можливість учням зберігати почуття національної, етнічної, мовної та релігійної ідентичності.

З 2007 року освітній заклад співпрацює з лабораторією навчання української словесності у школах національних меншин Інституту педагогіки Академії педагогічних наук. Учителі початкових класів неодноразово виступали рецензентами підручників та програм вивчення української та польської мов у закладах національних меншин.

На базі нашого навчального закладу двічі проводились Всеукраїнські семінари вчителів та методистів польської мови. Відбувались обласні та районні семінари. Школа зайняла II місце в обласному конкурсі у м.Хмельницький «Панорама творчості» в номінації «Школа соціального партнерства». Внесена до збірки «Флагмани освіти Хмельниччини» у 2009 році.

Колектив ліцею працює над забезпеченням творчої співпраці всіх учасників освітнього процесу через: принцип орієнтації на досвід батьків. пошук ефективних інноваційних форм налагодження партнерських взаємин. активне залучення учнівського самоврядування до різних напрямків діяльності закладу. опрацювання технологій педагогіки партнерства. створення сприятливих умов для розвитку творчих здібностей та обдаровань учнів.

Учні освітнього закладу були призерами Всеукраїнського етапу олімпіади з польської мови, організованої консульством Республіки Польща. У березні 2011 року обласний конкурс знавців мов національних меншин проводився у нас. У тому ж році працював обласний консультативний центр МАН. У березні 2017 року на базі нашого закладу проходив IV заключний етап Всеукраїнської олімпіади з польської мови.

З 2008 р. учні щорічно виборювали перемогу в обласному конкурсі знавців мов національних меншин, що організовувався Хмельницьким ОІППО (Янкевич Олександр, Боднарчук Юлія, Капітан Вікторія, Гулько Анна, Костецька Ельжбета, Янкевич Ольга, Лічняровська Крістіна, Надворна Анна, Брушневська Галина, Першхайло Божена, Водзянська Ольга, Стаднік Ірина, Цісельська Тетяна). Кращі декламатори та поціновувачі польської поезії були призерами і переможцями різних років усеукраїнського етапу Міжнародного конкурсу читців польської поезії «Kresy» у м.Львові (Дзюбак Ірина, Костецька Ельжбета, Гулько Анна, Боднарчук Юлія, Водзянська Оля, Гончарук Артем, Мацюра Ірина, Цвігун Вікторія). Юні науковці змагались та виборювали призові місця в районному та обласному етапах конкурсу-захисту учнівських робіт МАН з навчальних дисциплін (Дзюбак Ірина, Борисовська Катерина – історія, Марценишина Яна, Сергієнко Іра, Гулько Анна – математика, Сапрун Оксана- правознавство, Гончарук Артем, Кайтанюк Богдан, Бевз Аліна, Кушнір Надія – екологія, Волошина Ліля, Заянчківська Анастасія – англійська мова, Павлік Яна, Костюк Роман – біологія, Барчишина Катерина – українська література, Вахмістров Юрій- фізика, Мандзій Альона – польська література, Бінецька Іванна – зарубіжна література, Котлярчук Євген – українська мова); в обласному етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад (Цісельський Андрій – фізика, Надворний

Андрій-економіка, математика, Гарбар Ярослав – математика, Лічняровський Артур – астрономія, Борисовська Катерина-правознавство).

Пишаємось нашими призерами і переможцями обласного етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з польської мови (Першхайло Божена, Загурська Яна, Цісельська Тетяна, Бевз Аліна, Грабовська Марина, Бачок Анна, Цветлюк Вікторія, Ковальчук Ірина, Лічняровська Вероніка, Шпичко Роберт, Лиса Анастасія, Сокальська Ірина, Загурська Яна, Цісельська Оля, Охота Вероніка, Корчова Маргарита, Якубовська Каміла, Мандзій Альона, Загурська Юліана, Осяк Назар, Гулько Крістіна).

Яскравими були перемоги у наступні роки:

– 2007 рік. Костецька Марія – II місце, Бачок Олександра – II місце у заключному етапі Міжнародного конкурсу наукових робіт «Poloniada» у м.Варшава.

– 2011 рік. Костецька Ельжбета брала участь в заключному етапі Міжнародного конкурсу читців польської поезії «Kresy» у місті Бялисток.

2012 рік. Гулько Анна брала участь в заключному етапі Міжнародного конкурсу читців польської поезії «Kresy» у місті Бялисток.

– 2015 рік. Бевз Аліна і Грабовська Марина – III місце у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з польської мови.

– 2017 рік. Бевз Аліна – учасниця IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з польської мови.

– 2022 рік. Загурська Вікторія та Цвігун Вікторія – переможниці міжнародного етапу творчого конкурсу «Polska w mojej ramięci»

– 2023 рік. Осяк Назар, учень 10 класу та Галак Крістіна, учениця 11 класу вибороли II місце у заключному етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з польської мови. Осяк Назар – переможець міжнародного етапу творчого конкурсу «Polska w mojej ramięci».

Спортивні команди закладу є щорічними призерами та переможцями змагань з футболу, волейболу, тенісу на кубок міського голови.

Вихованці ансамблю бального та сучасного танцю «Л – студіо», який працював на базі закладу, були запрошені дирекцією ліцею з Вілянова (Варшава) на його сторічний ювілей, де мали незабутню зустріч з нині покійною дружиною польського президента Марією Качинською.

Випускники ліцею 9, 11 класів продовжують навчання у вищих навчальних закладах України і Польщі – Варшавському університеті, Варшавській політехніці, Вроцлавському університеті, Краківській політехніці, Ягелонському університеті, Жешівському університеті, Люблінському університеті ім.Марії Кюрі-Склодовської. Випускники, які здобувають освіту у вищих навчальних закладах України, мають змогу отримувати стипендію польського уряду.

Оздоровлюючись, наші вихованці щорічно подорожували містами Польщі – Люблін, Варшава, Краків, Познань, Жешів, відпочивали на берегах Балтійського моря.

У школі завжди раді міжнародним делегаціям за участю представників Генерального консульства РП у Вінниці, Сенату Республіки Польща, польських фондаций.

Багаторічною є співпраця закладу з польською фундацією «Свобода і демократія» Учні, вчителі та батьки щорічно беруть участь у міжнародних проєктах, організованих фундацією, і виграють призи, покращують матеріально-технічну базу закладу, налагоджують зв'язки з

навчальними закладами України та Польщі. У жовтні 2019 року на базі закладу проводили заняття для педагогічного колективу та заняття для лідерів польських громад України тренери з Польщі З.Домарадська та А.Пери. У 2018 році за сприяння фундації були розміщені статті наших учнів Мушик Катерини, Лічняровського Артура, Борисовської Яни, Шпичка Роберта у міжнародному альманасі „Zapomniane Odzyskane”.

Наші учні та педагоги у співпраці з вищими навчальними закладами беруть участь у міжнародних конференціях, за результатами яких виходять друком наукові статті. Так, у 2016 році в науковому збірнику «Репресії проти поляків та інших національностей на Поділлі» була надрукована стаття учениці школи Борисовської Катерини «Репресії проти поляків та інших національностей на Хмельниччині у часи сталінізму».

У 2002-2019 рр. відбувалось родинне свято, що збирало шкільну родину, гостей та громаду Городка під назвою «Віфлеємська зоря», на якому традиційно був присутній єпископ Кам'янець-Подільської дієцезії ксьондз Леон Дубравський.

Сьогоднішні реалії диктують оновлення підходів до режиму роботи закладу, форм організації освітнього процесу, самоосвітньої діяльності педагогів.

Організовуючи свою самоосвітню діяльність, вчителі беруть активну участь в онлайн-конференціях, семінарах, вебінарах, тренінгах, проєктах. Педагоги є щорічними призерами обласного етапу конкурсу методичних посібників «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», організованого Хмельницьким ОППО. Також у співпраці з міжнародними організаціями долучаються до різних форм підвищення кваліфікації на базі навчальних закладів Польщі.

Активно використовують освітні платформи для роботи з дітьми в умовах воєнного стану. Для систематизації роботи в умовах змішаного навчання було започатковано шкільний освітній «Дистанційно-інформаційний центр» на google диску. Тут створено папки з навчальними матеріалами кожного вчителя, посиланнями на матеріали до уроків: відео-, текстову та графічну інформацію, рекомендаціями від психолога ліцею, висвітлюється робота бібліотеки.

Ліцей співпрацює із музеєм міста, який після оновлення став сучасним центром культурного життя Городоцької громади. Вчителі та учні беруть участь у діяльності природничої школи «Городок», яка спрямована на розвиток творчої молоді міста та працює при місцевому музеї.

2013 року в дружній громаді учнів, батьків, випускників різних років, адміністрації міста та району, відділу освіти, духовенства, представників консульства РП, спонсорів з України та Польщі, хору з міста Любін, небайдужих городоччан відсвяткували десятирічний ювілей. До відзначення ювілею школи була урочисто відкрита на вхідній стіні закладу таблиця пам'яті колишнього голови Товариства «Спільнота Польська» професора Анджея Стельмаховського.

20-а річниця діяльності закладу овіяна війною, смутком, болем за Україну, наших випускників – захисників, які боронять територіальну цілісність нашої держави. Оплакуємо наших випускників, які загинули захищаючи наше майбутнє: Гончарука Артема та Ясінського Віталія.

Продовжуємо виховувати громадян, які будуть поважати культуру, традиції, берегти цінності інших держав та рости гідними своєї величної держави – України.